

Welken raat Q. 278 (St.)

1. wends hondar no ky. kande. f. of. no
Stu. of. g. ol (2) ze. nt ha. nt so bay
2. mino kamero: t hat do blo. ma bap. r. d. t.
of. bag. v. a to
3. alowit spena x3 ale. n mer mit masino
4. g. ra. va its onj. me. k. o. l. a. x w. e. r. o. k
5. of. tat s. i. r. f. k. r. e. x. t. a b. a. j. y. m. o. l. t. v. r. u. x
6. dar s. r. i. n. a. r h. a. d. a. n. o s. j. e. l. e. t i. r. n. o v. i. r. n. a. r
7. dar s. i. r. f. o. r l. e. g. d. a x. i. r. x d. a l. i. r. p. a. n a. i. f
8. en di fa. b. r. i. g i. r. s n. i. r. k. s t. a x. i. o. n
9. kom h. e. i. k. e. n. a. k. s / a h. e. n. t
10. s. p. d. a. s f. e. i. r g. r. l. a. x. a. r b. e. i. r g. r. l. e. s. k. o. r. s. m
p. e. n. t (verouderd) - a h. a. e. f. k. s (een halfje) - d. a. r
w. i. a. t (de woord)
11. b. r. i. n. g u. r. s. t. w. e. r. i. k. i. l. o x. u. i. r k. i. j. o. - k. i. j. k. o. r. a
12. x3 h. a. n. t a. n h. e. m. a. r v. o. i. f d. r. e. i. l. e. t. o. r w. i. n
g. r. o. d. r. o. n. k. a
13. a d. k. p. i. d. a m. i. r. x m. i. r. d. a. n. a k. n. o. p. i. o. l
14. i. r. x h. a. n. x. a. n k. n. e. i. g. r. i. x. i. n
15. f. a. s. t. v. a v. o. n. t w. e. i. t n. i. r. t. f. o. e. l m. i. j. o. v. e. r. a. t
16. i. r. g. b. e. i. v. r. u. a d. a. d. i. r. x n. i. r. t. m. i. r. t. h. e. n. o. f.
(onbekl.) m. i. r. d. a. n. - j. o. j. a. n. o b. e. n
17. i. r. x h. a. n. o. t n. e. i. t x. i. r. o. d. u. a w. e. t. s. t. a k. a. m. a. r. o. t
18. w. e. h. a. d. s. t j. o. d. u. a - d. e. d. o. a. k. p. n. t
19. s. p. e. i. n. - a. t s. p. e. i. n. a. g. a. w. e. p. - d. a. r b. u. b. u. s. - o. f.
b. u. b. u
20. a. n k. a. p. (1-2) - o. f. a. n k. a. l. o. t (1) - a. n m. o. t. f.
(beret.) - b. a. n - b. a. n. o. u. t (zuvel) - v. a. r. r. i. o. t. - d. a. r
b. e. n. o. t m. v. d. a b. e. n. o. t. a. - s. a. m. p. a. l. j. o. n. - h. a. i. x.
k. w. a. k. f. r. a. j. - o. f. v. r. a. j. - f. i. j. o. l
21. d. e. k. i. a. l k. r. i. t. s. a. a. l. o. m. s. l. a. n. t s. t. u. a
22. i. x s. a. l. d. a. x p. e. r. l. a. g. r. e. v. a
23. o. n. s. l. a. n. t l. e. t f. o. e. l s. e. f. o. a. v. b. r. i. x. k. o
24. a i. x k. a. l. a. m. s. j. a. b. i. a. t. a. w. v. d. a - a. n. a b. e. t
25. j. o. f. m. a. x t. w. i. j. b. r. i. x. j. s. t. i. n. - b. r. i. x. j. a. r.
b. r. e. t. s. t. a
26. d. a. t m. o. n. y. m. e. i. n. t s. t. e. i. t n. i. r. t. m. i. a. d. o.
27. d. e. m. a. n h. a. d. a. l. e. v. a w. i. n. a. g. r. u. a. t. a. h. e. i. r
28. d. a. r d. y. v. a. l i. r. s n. i. r. t. i. r. g. a. n. a. - o. f. (2) i. j. a. n. a.
h. i. r. m. a. l. b. l. e. v. a
29. d. a. s. u. a. l. k. e. n. a. r x. p. n. t m. i. r. t. a. r l. i. r. o. r. a. g. a. o
m. e. i. r. g. r. o. w. e. l. s. t
30. i. r. x k. a. n. e. i. t i. d. a. r k. o. m. a. e. i. s. t. a. d. a. x p. r. e. t. b. e.
31. a. t. f. i. o. d. r. e. n. k. t. g. a. n. (1) - o. f. d. r. e. n. k. t. j. i. r. a. (2) -
l. i. n. a. m. a. m. e. i. l
32. a k. a. n. e. i. t w. i. r. r. o. k. o. g. u. a. - a. h. a. t k. o. s. p. i. n
33. s. t. e. k. e. n. s. o. n. a. s. t. e. l. e. n. d. e. b. e. i. s. o. m
34. n. e. i. t. w. e. t. n. i. r. t. m. i. a. g. r. o. k. e. g. a. l. e. (1) - o. f.
j. o. k. e. j. o. l. t. (2)
35. h. e. l. a. i. x. h. a. n. d. a. x t. w. e. i. m. o. i. l. a. n. d. a. x. a. r. o. p. r.
36. d. i. p. e. r. i. r. s. n. e. i. t. r. i. f. d. a. x. i. r. t. n. u. g. a. n. w. i. t. a
k. i. a. n. e. n
37. x3 x. p. n. t. f. u. i. t. n. o. g. r. a. v. e. i. l. t.
38. o. f. t. h. a. t. s. a. h. a. e. m. h. e. l. o. p. a. a. t. x. e. l. t. d. r. o. p. t. a
k. l. o. p. a
39. a. k. a. l. a. t. s. a. l. e. v. a. n. e. i. t. w. i. t. b. r. e. n. o
40. s. i. r. s. t. a. h. l. o. v. d. a. v. a. n. d. a. m. i. r. l. o. k. k. u. i. t.
41. d. a. r m. a. n. m. o. t. d. a. v. r. o. w. b. a. s. o. f. t. s. a
42. i. r. g. a. n. s. e. l. d. a. s. u. a. m. a. i. r. s. x. i. v. i. r. r. l. a. x
43. a. m. a. t. k. s. a. x. w. i. x. t. a. x. - o. f. a. m. a. t. k. f. o. e. l. b. a. h. e. r. i. -
o. m. d. a. t. a. - o. f. w. a. i. l. a. - s. t. e. r. a. g. i. r. s
44. v. i. r. m. o. t. a. d. a. h. l. o. v. d. a. d. o. v. a. k. r. i. s. e. n.
d. i. r. d. a. a. n. d. a. r. h. l. o. v. d. a.
45. h. e. l. o. b. a. n. s. d. a. d. b. e. d. o. p. h. e. v. a
46. v. x. a. m. y. r. a. r. (1) - o. f. v. x. a. 'm. a. s. o. n. (2) i. r. s. a. p. v. e. t
w. i. r. v. e. r. o. k. o
47. x3 s. p. r. e. n. o. o. p. a. t. w. i. t. s. t. a. - o. f. a. s. s. p. r. e. n. o. o. p. t. o
w. e. t. - a. n. w. e. d. a. n. s. o. f.
48. d. a. r. g. r. i. f. a. l. a. r. k. a. l. d. a. r. l. o. m. g. r. i. r. f. o. l. o
49. d. o. t. a. t. o. f. s. t. a. d. a. v. e. n. s. t. a. r. a. n. s. t. u
50. a. t. f. o. n. t. a. t. a. s. e. l. a. - o. f. (1, arch.) t. a. k. l. i. p. a. v. o. e. r.
d. a. v. r. o. m. e. s. - d. a. h. u. a. m. e. s. - a. t. l. u. f. (1) - o. f.
d. a. r. k. e. i. n. e. n. (2) - d. a. v. i. r. s. p. o. r.
51. b. e. t. f. a. r. e. i. - v. r. a. j. a. f. l. i. m. - s. p. r. e. j. a. - m. e. s. s. p. r. e. j. a.
p. r. e. t. m. a. k. o. - u. t. s. p. r. e. j. a. (u. t. b. r. e. i. d. e. n.) - a. n. l. o. b. a. r. a. m.
o. f. (1) a. n. t. a. t. s. m. e. r. o. s.

52. di vro^u ha:tsəx də ho:ro lo:to snitə
 53. xi vader ha:tom xes fo:r la.ŋk no:ŋən su.əl
 lo:to g_ru.^o
 54. iŋx ha:netəm a:fxorv_r:no əzəp f_ri^olanstərgə(1)-
 of: lamfo (2) w_d:tə r to g_ru.^o (1)-of:to ju.^o (2)
 55. va:l vI^ozə xi:t mone_i:t fo:l heⁱ i_rdes
 g_re:qənt (1)-of: je:qənt (2) // on vI^oŋ] (=vaars
 oli gehalft heeft) - [əno v_i:l] (=gevlachte
 kee) - [ə re:nt] (=vaars van i j) //
 56. I^odo p_ht ha:nt xəŋə g_ru.^oto wI^ot
 57. dər s_r:təl ste:t əg_rmə v^ovənt - dər
 vy:R h_r:t
 58. i_rno mI^ots i_rxət noxtə k_o:t foer mi_rtər
 bə:l to s_r:tə
 59. di h_r:tə x_r:t ə klv_r:R lext e_rs ne_i:t
 60. ətrəgət p_r:t əg_rmə stəts
 61. du k_o:m d_r:t heⁱ jəkər j_o:R (1)-of: jədəs
 j_o:R (2) no_idə ki_rməs
 62. dər p_a:tər k_a:t dādurtə kerg_rvt
 fvlkumən_rs
 63. də zo:xs miχ w_d:l me du has məx niks
 xəx_a:t
 64. də swerbəls x_olə rēf tēf k_o:mə
 65. g_re:stə (1)-of: je:stə (2) h_yŋ ne_i:t k_a:to
 66. I^oto xi o:χfI^ozə k_e:s
 67. x_oŋə m_o:to_r i_rs kəp_ot - ə i_rs f_a:s
 x_r:və:ro
 68. t_ir s h_yŋ mə w_ermə d_a:xəw_est en d_ir s ənə
 mēls v^ovənt
 69. dat f_oŋskə l_opt b_er b_esə v_o:t
 70. d_o s_ənə b_v:ŋ (1)-of: ənə b_oŋ (2) i_rn di k_an
 71. i_rx w_d:l d_atər f_aktəf_r:R ənə b_re_i:f b_re_i:t
 72. i_rx h_a.w_i:^o ə.g_rən h_at
 73. i_rx k_an mi_rtē: k_rit_izənt n_ir:t g_rmq_r.^o
 74. n_o. k_af_est_i:t s_pans v_orət p_r:t i_rg_on n_oŋ
 k_a:R
 75. i_rx h_anə w_enəks f_i:b_or v_a v_o:r d_ono_i n_at

76. dər f_oŋ v_an dər k_on_oŋ i_rzo:χ - of: i_rzo:χ -
 sal^od_a:t x_r:w_est
 77. w_etə g_rəŋə ^oesər w_ernə - ən b_o:x
 78. di ru.^ozə h_a:nt l_aŋ d_l:ən
 79. i_rx l_o:f x_re. w_v:tər v_a
 80. t_kent_o w_d:R əldu^ot i^ot x_od_op_t w_d:R
 81. x_on u.^oR_on en x_on o_r.w_o lo:ro
 82. h_oe:R mē:dəks i_rs m_irdə k_orofskə n_o.f_onə
 b_lŋ f_oŋəŋə v_oer b_ro_məls to p_lo_h
 83. d_o.x_on s_ru.^ot v_an di l_er_on
 84. ə b_oegdə - of: ə b_l:l_odə h_e:l - d_o s_ru.^ot (st_ot)
 85. d_olyŋ x_u:tə n_ir_ks əndəŋ ε_is x_r:l_old en
 r_ig_do:m
 86. h_oŋə m_o:nt i_rs d_ryx f_an d_or d_v:ŋ
 87. d_e. w_e:x l_opt k_ro_mp - t_ir x_on_on q_mw_e:x
 d_o. əb_a.
 88. i_rx g_ro:l ə d_ro_mkə v_oer ət kl_ont
 89. dər b_og i_rs k_a'p_ot f_oŋəŋə m_ir d_on k_v:ŋ
^oə:ftə s_lo_h
 90. x_o l_i:t_o w_d:R k_l:t ε:l g_ro:l_t
 91. i_rg_rmə s_e:m i_rx d_od b_et_ost_o
 92. ənə s_ot_o mot g_ro:l_t k_oŋə f_o:g_o
 93. x_o:g_o en s_o m_iŋə k_o:t
 94. i_rx w_e:t n_ir:t w_u:^o x_om_ot ju.^o x_o:k_r
 95. ənə k_o:l_o k_e:ld_or i_rs j_o:t f_oer_ot b_e:r
 96. i_rx m_o:s o:z_oblur:t d_re.ŋkə v_oer
 s_ter_ok_or to w_r:t_o
 97. i_rx mot ət f_o:t_o ət f_o:R n_of_onə s_t:l v_a:ro
 98. m_onə b_ro_i:R w_d:R m_o:f
 99. dər m_it l_ok_om_a m_akt ənə g_ru.^oto t_u:R
 100. di b_ot_or m_it l_og i_rx d_p:n x_u:R -
 s_ek_om t_ro_h k_or m_it
 101. v_or z_o:^o d_e. p_ht_o k_onə v_o: l_m:k_o
 o_bənu:R (1)- of: o_bən st_ont (2)
 102. m_o k_an_i:k_s f_vər_om k_a:g_o - s_ri_po_l:s
 103. ə k_o:nt m_o l_e:v_o ne_i:t ən m_in_yts f_ri:^o
 104. en it_a. l_oz_ont b_erəx di vy:R s_ro:ŋ

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is: welkots

De inwoners heeten: welkender

Hun bijnaam is: briggelbakers (: brikkenbakers). Te Wombach heet men ze went-byls (windbrullen = windzakken).

Stamtal inwoners op 31-12-47: 5000.

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn: Ed. P. Rop (ontkol zo door de bewoners van de gehuchten genoemd) - op la. ns b² R I, X (Lantzenberg of Lantzenmont) - ir. g. an h i z j (Heysde of Bruyère) - bul va: r (rue Boulevard) - a. g. ons dir ks b s. j (Dickenbosch - e. n' herbestal (Herbesthal, gem. Lontzen) - e. wilks (Wilcour) - op Ry: f (Ruyff).

Het dialect vertoont geen locale verschillen.

In het centrum wordt er betrekkelijk veel Frans gesproken, ook is het dialect van het centrum bij de jeugd sterk met Franse woorden vermengd. A. B. N. is praktisch onbestaande.

Ongeveer 40% der bevolking bestaat uit werklieden, die dagelijks naar Verwiers en Dolhain trekken, 20% uit handelaars (centrum), 10% uit landbouwers die van veeteelt leven (vooral op de gehuchten).

Plaatselijke industrie: een fabriek van bakstenen of brikken (vgl. de bijnaam), en van ceramiek.

Zegslieden. 1. Celler Léon, 70 j.; geb. te Balen aan de Wezer (Balen s/Vesdre); landbouwer; bracht zijn jeugd te Welkenraedt door en verblijft er; leefde tijdelijk te Gemehret (vroeger gem. Balen, nu gem. Kettenis); V. van Kettenis (van Oudbelgische ouders van Balen), M. van Balen; spreekt gewoonlijk zijn Welkender dialect, dat ook 'hes instrument is voor zijn gedichten (Der "plattbüsche" dichter).

2. Celler Louis, 19 j.; geb. te Welkenraedt; student germ. talen Univ. Luik; werkte of altijd hier; V. van Balen (zegsman 1), M. van Herbesthal (Lontzen); spreekt volgens omstandigheden Welkender dialect en Frans.